

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

29 An sint aliae species luxuriaae praeter sex praedictas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

malitia in alio genere, quā in luxuria, animum iniustitiae, impietatis, & violentiae. Respondeo: non sequitur ex dictis, quod inferatur in argumento. Nam est differentia inter sacrilegium, & alias species luxuriae, quoniam sacrilegium secundum se, nō dicit actum, vel copulam carnalem, est enim, & sacrilegium in furto, & in homicidio, at verò adulterium secundum se est intrinsecè contra castitatem, & iustitiam, ita ut adulterium nō sit iniustitia quomodoque, sed iniustitia in materia luxuriae, aut potius luxuria in materia iniustitiae. Et ita adulterium secundum se est coitus luxuriosus cum iniustitia coniunctus. Solum argumentum probat, quod ratio iniustitiae in genere acceptae, per accidens coniungitur luxuriae, non tamen ratio adulterij per accidens est luxuria, quia non est, nec esse potest adulterij ratio, quin sit coitus luxuriosus: esse tamen potest ratio sacrilegij integra, quin sit coitus luxuriosus, ut est in furto, & homicidio sacrilego: at etiam esse potest ratio iniustitiae, quin sit luxuriosus coitus, non tamen ratio adulterij. Similiter dicimus de incestu, qui est species secundum se luxuriae, quoniam incestus non est peccatum quomodoque contra pietatem, sed est coitus luxuriosus contra pietatem debitam cognatis, & ita ratio peccati contra pietatem in genere receptam potest absque luxuria, ut reperitur in crudelitate, homicidio, & immiserordia: Sed incestus est peccatum contra pietatem contractum ad materiam luxuriae. Est enim secundum se coitus luxuriosus cum aliqua cognata persona: cetera peccata contra pietatem sunt quidem peccata contra pietatem, non tamen sunt incestus, quoniam non sunt coitus luxuriosi. Idem dico de rapto, qui verè secundum se est species luxuriae, quia non est violentia facta alteri in quacunque materia, sed in materia luxuriae. Et ita raptus est coitus luxuriosus cum persona contra voluntatem eius vel parentum abducta à domo, in qua erat: hinc fit, ut adulterium, incestus, & raptus solum ponantur species luxuriae, non autem numerantur inter species peccatorum contra iustitiam, contra pietatem, vel contra ius debitum alteri: at sacrilegium numeratur inter vitia, & peccata contra religionem. Lege Caietanum 2. 2. q. 154. art. 1. ad secundum, & Medicum 12. q. 34. art. 7.

Dico secundo, quod fornicatio non est species luxuriae quomodoque acceptae: nam ut dixi, potest sumi late, & strictè. Est igitur species luxuriae secundum se, & distincta à ceteris luxuriae speciebus, quatenus dicitur fornicatio simplex, hoc est coitus viri cum femina non sua, carens omni qualitate, & circumstantia aliqua speciali luxuriae.

Dico tertio, quod adulterium, ut fit à viro vxorato, per accidens coniungitur alijs speciebus luxuriae ex parte feminae, cum qua vir vxoratus rem habet: nam si ea est illius cognata, fit adulterium incestuosum: Si est virgo, fit stuprum: at verò quoniam vir ipse rem habens, est vxoratus, ex parte illius semper est adulterium: nam cum luxuria fit coitus carnalis inter duos, fit, ut licet ex parte vnius aliqua luxuriae species semper retineat vnam rationem luxuriae, ex parte alterius varietur aliquando secundum varias rationes luxuriae.

An sint aliae species luxuriae praeter sex praedictas.

CAVIT XXIX.

PRI MO quaeritur, An rem habere cum femina vidua sit alia circumstantia speciem mutans intra genus luxuriae ex hoc solum, quod sit coitus cum vidua? In hac re sunt duae opiniones. Prima est asserentium, quod mutat speciem, quoniam castitas coniugalitatis, vidualitatis, & virginitalitatis sunt tres species distinctae castitatis, ergo peccatum contra castitatem vidualem est specie distinctum à ceteris luxuriae peccatis: Item castitas vidualis habet specialem rationem castitatis distinctam à ratione castitatis coniugalitatis,

& virginitalitatis: nam castitas coniugalitatis abstinere ab illicita copula, & vidualitatis abstinere ab illicita, & licita: nam abstinere etiam à nuptijs alicui licitis, & virginitalitatis addit corporis integritatem, quam vidualitatis excludit, ergo peccatum cum vidua habet specialem rationem deformitatis contra castitatem. Ita sentit Martinus *quest. 1. de viduitate*. Secunda opinio est asserentium, vidualem castitatem non esse specialem castitatem specie distinctam à castitate coniugali. Sic aperte docet Caietanus 2. 2. q. 32. art. 4. ad 1. & sic videtur sentire S. Thomas *ibid.* Et opinio est probabilior. Unde licet virginitas sit specialis virtus castitatis, ut supra dixi, vidualis tamen castitas non est specialis virtus castitatis, & illa diuisio castitatis in coniugalem, vidualem, & virginalem, non est diuisio generis in species, sed diuisio rei in diuersos status, vel modos illius.

Secundo quaeritur, An ex hoc quod coitus fit cum vidua, sit circumstantia grauius augens luxuriam? Caietanus *ubi supra* ait, peccatum in vidua esse grauius, quam in alia simplici fornicata. Certè leges ciuiles grauius puniunt accessum ad viduam, praesertim si sit accessus ad viduam intra annum luctus ab obitu mariti: Item si sit accessus ad viduam honeste viuentem. Mihi videtur primo, quod si sit accessus ad viduam torpiter viuentem, non est peccatum grauius, quā si sit accessus ad aliam mulierem turpiter viuentem. Deinde, si sit accessus ad viduam, vel intra annum luctus, vel honeste viuentem, esse peccatum grauius in eadem specie, quā si sit accessus ad aliam simplicem fornicariam.

Tertio quaeritur, An accessus viri Christiani ad feminam solutam viduam Saracenam, aut Paganam, habeat circumstantiam mutantem speciem, aut saltem grauius augentem peccatum? Nauarr. *cap. 18. num. 3. videtur* docere, quod accessus hominis Christiani ad feminam infidelis, non sit simplex fornicatio, quoniam leges ciuiles, & canonicae grauius puniunt accessum feminam Christianam ad Iudaeam, quā ad quemcumque aliam Christianam simplicem fornicariam. Nam multis Canonibus est prohibitum Christianis communicare cum Iudaeis, aut cum Saracenis, tum propter periculum subuersionis, tum propter periculum contemptus in legem, & religionem Christianam.

Dico primo, iste accessus non est specie distinctus à simplici fornicatione. Secundo in accessu ad feminam Iudaeam, Saracenam, aut Paganam grauius est fornicatio, quā ad accessu ad aliam fornicariam. Tertio, grauius peccatum femina Christiana accedens ad Iudaeum, Saracenum, aut Paganum, quā vir Christianus accedens ad feminam infidelis, quia maius est periculum inuiae in legem, & religionem Christianam.

Quarto quaeritur, An accessus feminae ad Dominam suam, vel cognatam Dominam suam, vel ad sanctam matrem suam habeat circumstantiam grauius augentem peccatum? Dico habere, quoniam fit accessus ille contra reuerentiam debitam Dominis suis, & leges ciuiles grauius solent punire huiusmodi accessus, quā accessum ad aliam fornicariam. Seruus, qui Dominam suam carnaliter se miscuit, exuritur igne. *L. Vnica. C. De mulieribus, qua se suis seruis propriis miscerunt*, & mulier ipsa capite punitur, & illi inde nati sunt spurij, nec possunt matri succedere.

Quinto quaeritur, An accessus tutoris ad pupillam, vel curatoris ad minorem, sit circumstantia grauius augens peccatum? Respondeo, istum accessum esse grauius peccatum, quā accessum ad aliam puellam, eo quod maiores, & curatores sunt loco parentum. Tutor, qui puellam, cuius curam gessit, stuprauit, deportationis poenam incurrit, & omnia bona eius publicantur. *L. Vnica. C. Si quis tutor suum, corrupserit, &c.*

Sexto quaeritur, quomodo, & quo ordine se habeant praedictae luxuriae in maiori grauitate? Respondeo, S. Thomas 2. 2. q. 154. art. 1. ponit hunc ordinem: Peccata contra naturam sunt grauiora alijs. Secundo loco, grauius ceteris est incestus. Tertio, adulterium cum vxore alterius rapti. Quarto adulterium simplex. Quinto, stuprum cum viro rapti.

capta. Sexto, stuprum simplex: septimo fornicatio simplex: Inter peccata contra naturam grauissimum omnium est bestialitas. Secundo loco est sodomia, in qua non est debitus sexus seruatus: Tertio est sodomia, in qua non est seruatum debitum vas feminae: Quarto, quando non est seruatus debitus modus coeundi: Quinto, vltimum, ac infimum locum inter ista habet pollutio voluntaria. Ita S. Thom. 2. 2. q. 154. ad 4.

Vbi nota hæc intelligi ex natura rei, & obiecti: nam ex alijs circumstantijs potest esse aliter. Et sic licet incestus cum matre, vel cum sorore sit grauior adulterio; grauius tamen est adulterium, quam incestus cum affine, vel cum consanguinea in quarto gradu, & sic de alijs.

De Peccatis in muliebri ornatu.

CAPVT XXX.

NOTANDVM, quod ornatus muliebri ex animo, siue intentione expressa, vel implicita incitandi aliquem ad luxuriam, est secundum se mortale peccatum. S. Thom. 2. 2. q. 159. art. 2. Implicitam uero intentionem, quando licet femina expresse non ornatur ad incitandum aliquem, scit tamen illum incitatum iri, ad concupiscendum sui; quod ne fieret, ipsa si vellet, facile posset malum evitare, sed non curat.

Primo quaeritur, An in feminis fucare faciem, sit mortale peccatum secundum se? Dux sunt opiniones. Prima est asserentium, quod quado id facit femina ad occultandum, ac tegendum deformitatem ex aliqua causa accidentali prouenientem, nimirum vel ex solis aestu, vel ex alio casu accidenti; tunc non est peccatum: at quando id facit ad ostendendam pulchritudinem, quam à natura non habet, tunc est peccatum mortale secundum se. Sic Angelus *verb. Ornatu, num. 4.* sic etiam is, qui seholia scripsit in eum, & citat Hostien. Abb. Andr. Couart. Innocent. *cap. 1. Ne clerici, vel monachi, & probant ex Cypriano lib. de Habitu virginum* vbi ait, quod feminae lucantes faciem, manus Deo inferunt, & reformare contendunt, quod Deus fecit, & adulterant id, quod est à natura: Impugnatio est ista diuini operis, prauitatio veritatis. Deum videre non poteris, quando oculi tibi non sunt, quos Deus fecit, sed quos Diabolus infecit de inimico tuo iuncta cum illo pariter arsurus. Hæc Cyprianus. Citant etiam Hieronymum asserentem: [Crimen est, post Christianitatis sanctificationem, cuiuslibet pigmenti lucco, aut puluere sordidari.] Item Augustinus *de confes. Diss. 1. cap. Fucare*; vbi ait, quod fucare faciem, sit adulterae fallacia, & inhonestas.

Secunda opinio est asserentium, in vniuersum fucare faciem in feminis non esse mortale peccatum secundum se, nisi in duobus casibus, nimirum, quando id facit femina ex intentione incitandi alium ad luxuriam, aut cum contemptu Dei, id est, facit eo effectu, vt etiam faceret, etiamsi esset contra charitatem, & legem Dei. Ita S. Thom. 2. 2. q. 169. art. 2. & ad 2. Caiet. *ibid. ad sub. 3.* Nauarr. *cap. 23. num. 10.* Armill. *verb. Ornatu num. 1.* & in hoc sensu ait S. Thomas, esse intelligendum Cyprianum, Augustinum, & Hieronymum supra citatos. In hac re tota difficultas ex eo pendet, an fucare faciem in feminis sit peccatum mortale tanquam ex se incitatum ad luxuriam, an tanquam adulterina quadam fallacia, vt loquitur B. August. perniciosi ijs, qui viderint eam faciem: nam Angelus, & alij ob id contendunt esse hoc mortale peccatum. At Caiet. Nauar. & alij docent non esse ex se mortale peccatum, nisi cum sit ex intentione deprauata, aut cum periculo, & occasione luxuriae in alijs.

Respondeo in primis. Certum est apud omnes non esse mortale peccatum, cum id facit femina ad occultandum defectum, quem à natura non habet, sed ex aliquo accidente casu prouenientem; nimirum ex morbo, vel aestu solis, vel alio casu. Sic S. Thom. Caiet. Nauar. Ang. Siluest. Deiii.

Instit. Moral. Pars 3.

de certum etiam est, non esse peccatum, cum id facit femina nupta, ne marito suo displiceat, & ad alias feminas accedat. Præterea certum etiam est, non esse peccatum, cum id facit femina nobilis, ne respiciatur ab ijs, qui possunt eam uxorem ducere, & ne maneat absque coniugij spe.

Postremò, cum id facit femina absque hinc deprauato, sed absque vlla causa rationabili, peccatum est veniale, non mortale, & in hoc probabilior est opinio secunda supra preposita, quam prima.

Secundo quaeritur, An in isto quarto casu sit mortale peccatum, cum femina probabiliter nouit se ab alijs concupiscendam, non tamen intendat, vt concupiscatur ab alijs? Respondeo in primis; Cum id facit in tribus primis supra dictis casibus, non est mortale peccatum: quoniam tunc iure suo vitur femina; cum ad id iustam, & rationabilem causam habeat, & si quod inde oritur peccatum, non ipsi, sed alterius malitiæ imputatur, & scandalum non est datum à femina, sed ab alio acceptum ob suam malitiam. Secundo, cum femina solum scit in generali se concupiscendam ab alijs, non tamen scit in particulari se concupiscendam determinate ab hoc, aut ab illo, tunc non peccat mortaliter, sed venialiter tantum, quoniam non videt in particulari hunc aut illum peccaturum. Tertio, cum femina probabiliter scit, hunc aut illum peccaturum mortaliter concupiscendo eam, tunc licet Caietanus, & Armill. *vbi supra* videantur docere, non peccare mortaliter feminam sic adornantem se, probabilis tamen mihi videtur quod ait Tabien. *verb. Ornatu q. 2.* eam mortaliter peccare, quoniam videtur mihi tunc scandalum esse datum, & actiuum, cum & femina se commodè abstinere possit, & absque vilo detrimento sui iuris deuitare queat peccatum mortale alterius ex passione, & infirmitate naturæ naturæ, lege charitatis obligatur id facere. Si autem alterius peccatum ex malitia nasceretur, tunc non teneretur deuitare illud.

Tertio quaeritur, An fucare faciem absque sine malo luxuriae sit mortale peccatum in feminis non nuptis, v. g. si sit vidua, vel puella, quæ non sit transitura ad nuptias, an in ea sit mortale peccatum fucare faciem? Angelus, & alij consequenter dicunt esse mortale peccatum, etiamsi non sit deprauata intentio, nec periculum peccati mortalis in alijs, sed quando fit ob solam voluptatem. At secundum Caietanum, & alios in secunda opinione superius allegatos, dicendum est esse veniale peccatum, & graue, quoniam, vt dixi, non videtur quod hoc sit peccatum mortale ex natura rei, sed tantum ratione deprauatæ intentionis, aut scandali, aut periculi peccandi in alijs.

Quarto quaeritur, Quando, & quibus casibus debeat confessarius negare absolutionem feminae nolenti desistere ab vsu fucandi faciem? Respondeo ex Nauarro *vbi supra*, monendas esse feminas, vt desistant ab hoc vsu. Si autem noluerint desistere, nec persuaderi se in hoc peccare mortaliter, non est illis ob hoc solum absolutio neganda, quoniam vt dixi, non est hoc peccatum mortale secundum se.

Quinto quaeritur, An vt capillis alienis ad pulchritudinem, & ornatum, sit peccatum mortale in feminis? Caiet. & Nauar. *vbi supra*, aiunt; hoc secundum se non esse peccatum, quoniam etiam vti panno, lana, lino, vestibus alienis ad pulchritudinem, non est peccatum: At alij aiunt esse veniale peccatum, quoniam est quadam fallacia, & fictio in hoc opere: nã ostendit alijs femina pulchritudinem, quam non habet. Prima opinio videtur probabilior: nam sicut ad ornatum, & pulchritudinem licet potest femina vti vestibus alienis, nec in hoc est vlla fallacia, aut fictio mala; ita cum vitur capillis alienis, nulla est fallacia, aut fictio illicita.

Sexto quaeritur, An vt vestibus speciosis, splendidis, vt auro, argento, gemmis, lapillis, margaritis, & vestibus odoriferis in feminis ob ornatum, & pulchritudinem, sit mortale peccatum secundum se? Respondeo ex Caietano, & Nauarro, *vbi supra*, non esse, nisi cum est deprauata intentio incitandi alium ad luxuriam, aut cum id fiat contra legem aliquam obligantem ad peccatum mortale. Deinde,

K 2

nullum